

ประเด็นข้อมูลจุดเด่นของ ศพก.ดีเด่น ระดับจังหวัด จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๖
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

๑. ประวัติและความเป็นมา

๑.๑ ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

นายสมโภชน์ ทศมากร หรือลุงตั๊วะ ปัจจุบันอายุ ๖๗ ปี เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นจุดศึกษาดูงานในเรื่องการผลิตทุเรียนคุณภาพ ตั้งแต่กระบวนการผลิตดูแลรักษา การจัดการผลผลิต และด้านการตลาด โดยในปัจจุบันได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร (ทุเรียน) และได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนชะนีเกาะช้าง ซึ่งลุงตั๊วะเป็นหนึ่งในแกนนำเกษตรกรที่ผลักดันให้ทุเรียนชะนีเกาะช้างได้เป็นสินค้า GI

๑.๒ ประวัติ ศพก.

ศพก.อำเภอเกาะช้าง ตั้งอยู่ที่ ๔๙/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เกิดจากการพิจารณาคัดเลือกร่วมกันระหว่างสำนักงานเกษตรอำเภอ อาสาสมัครเกษตร เกษตรกรผู้นำ ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นจุดศึกษาดูงานได้ โดยมีจุดเด่นในเรื่องของเทคโนโลยีการผลิตทุเรียน นอกจากนี้ นายสมโภชน์ ทศมากร เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศพก. ยังเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และมีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ สถานการณ์ปัจจุบัน (หลักสูตร แปลงเรียนรู้ และฐานเรียนรู้)

ทุเรียน ถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอเกาะช้าง โดยศพก.อำเภอเกาะช้างเป็นศูนย์เรียนรู้ที่โดดเด่นในเรื่องของเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพ โดยได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแปลง และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรต่างๆ เช่น เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) กลุ่มแปลงใหญ่ และอื่นๆ ในพื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร การพัฒนาสินค้าเกษตรในพื้นที่ การจัดงานเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรอำเภอเกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก ปัจจุบัน ศพก.อำเภอเกาะช้าง มีหลักสูตรเรียนรู้ ๔ หลักสูตร แปลงเรียนรู้ ๖ จุด และฐานเรียนรู้ ๔ ฐาน ซึ่งได้รับความสนใจจากเกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่เข้ามาเรียนรู้และศึกษาดูงานอยู่เสมอ

๒. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

สินค้าเกษตรหลักของศพก.อำเภอเกาะช้าง ได้แก่ ทุเรียน ซึ่งในปัจจุบันได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร และได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนชะนีเกาะช้าง ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จของศพก.อำเภอเกาะช้าง ที่นอกจากสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตจากการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรเข้ามาใช้ในแปลงแล้ว สินค้าเกษตรยังได้รับมาตรฐานรับรอง ได้แก่ GAP และ GI ทุเรียนชะนีเกาะช้าง โดยนายสมโภชน์ ทศมากร เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศพก. เกษตรกรผู้นำ ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้ร่วมกันผลักดันให้ทุเรียนชะนีเกาะช้างได้ขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI อีกหนึ่งชนิดของจังหวัดตราด ในด้านการดำเนินงานของศพก.อำเภอเกาะช้างและศูนย์เครือข่าย ดำเนินการ ดังนี้

๑. มีการพัฒนากลุ่ม/การบริหารจัดการกลุ่ม
๒. จัดตั้งคณะกรรมการกลุ่ม
๓. ร่างกฎกติกาความร่วมมือ

/๔. มีการใช้...

๔. มีการใช้ไลน์กลุ่มในการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม
๕. วางแผนการผลิตรายคน/รายกลุ่ม
๖. มีการอบรมเพิ่มความรู้อย่างต่อเนื่อง
๗. จัดศึกษาดูงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ
๘. มีการใช้เทคโนโลยี เช่น การให้น้ำผ่านระบบมือถือ
๙. พัฒนาสมาชิกให้เป็น Smart Farmer และ Smart Farmer ต้นแบบ
๑๐. วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับด้านการตลาด

๓. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

๑. คณะกรรมการศพก.อำเภอเกาะช้าง มีความเข้มแข็ง มีการแบ่งหน้าที่การทำงานชัดเจน
๒. คณะกรรมการศพก.อำเภอเกาะช้าง สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้
๓. คณะกรรมการศพก.อำเภอเกาะช้าง และสมาชิกมีทักษะในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
๔. มีการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานได้อย่างชัดเจน
๕. เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศพก. มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างต่อเนื่องและชัดเจน
๖. เป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรที่สนใจทั้งนอกและในพื้นที่
๗. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
๘. มีทักษะการสื่อสาร ประสานงาน ได้เป็นอย่างดี
๙. กล้าที่ตัดสินใจและมีข้อมูล ความรู้ที่เพียงพอ

๔. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

๔.๑ การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

การเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการเกษตร และนวัตกรรมการเกษตรให้แก่เกษตรกรผู้นำ และเกษตรกรต้นแบบ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้สามารถเกิดการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ผลผลิตมีมาตรฐานรับรอง เช่น GAP เป็นต้น และพัฒนาเกษตรกรต้นแบบให้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ปฏิบัติอยู่แก่ผู้ที่สนใจได้

๔.๒ การพัฒนาศพก.หลัก และเครือข่าย

ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแนวทางการพัฒนาศพก.หลัก และเครือข่ายศพก. ให้พร้อมเป็นจุดเรียนรู้และศึกษาดูงานให้แก่คนในพื้นที่และนอกพื้นที่ และมีการจัดทำแผนการติดตามการดำเนินงานของศพก. เพื่อให้ศพก.หลักและเครือข่ายมีการดำเนินกิจกรรมอยู่เสมอ และเพื่อติดตามปัญหาการดำเนินงานพร้อมร่วมกันหาแนวทางแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

๔.๓ การเชื่อมโยงเครือข่ายศพก. เกษตรกรรุ่นใหม่ และเครือข่ายแปลงใหญ่

มีการเชื่อมโยงเครือข่ายศพก. เกษตรกรรุ่นใหม่ และเครือข่ายแปลงใหญ่เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนการเกษตรในพื้นที่โดยผ่านกลไกการทำงานของเครือข่ายศพก. เกษตรกรรุ่นใหม่ และเครือข่ายแปลงใหญ่ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านที่ตรงกับความต้องการของพื้นที่ โดยใช้กระบวนการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่มาเป็นเครื่องมือดำเนินการ